

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/KL/KSO/2020/449

BETREFT: aanrekenen van schoolkosten.

1. PROCEDURE

1.1. Ontvangst: 30 april 2020

1.2. Verzoeker

[A] en [B], ouders van een leerling.

1.3. Betrokken school

- School: [X].

- Schoolbestuur: [Y].

1.4. CZB

Bij aangetekende brief van 29 april 2020 zenden de verzoekers hun klacht aan het secretariaat van de Commissie.

Bij aangetekende brief van 5 mei 2020 wordt het schoolbestuur door het secretariaat in kennis gesteld van de klacht en gewezen op de mogelijkheid om een verweerschrift in te dienen.

Bij e-mail van 12 mei 2020 en aangetekende brief van 13 mei 2020 bezorgt de verwerende partij het secretariaat een verweerschrift.

Bij e-mail van 13 mei 2020 wordt het verweer aan de verzoekers verzonden.

Bij e-mails van 31 mei 2020 worden de partijen uitgenodigd voor de zitting van 16 juni 2020.

2. INHOUD van de KLACHT

Naar aanleiding van de ontvangst van een factuur van 27 maart 2020, dienen de verzoekers klacht in omwille van een aantal onregelmatigheden bij het aanrekenen van kosten door de school.

De klacht heeft betrekking op:

1. Auteurslezing: waar deze activiteit ingevolge de overheidsmaatregelen genomen in de strijd tegen het coronavirus niet kon plaatsvinden, werd hiervoor via de betwiste factuur nog steeds 4 euro aangerekend.
2. Uitstap Saint-Omer: hoewel ook deze activiteit niet zou plaatsvinden, werd het betaalde voorschot niet via de betwiste factuur gecrediteerd.
3. Drukwerk: na eerder reeds een voorschot van 30 euro te hebben betaald, wordt via de betwiste factuur een saldo van 73,20 euro aangerekend. De verzoekers stellen zich ernstige vragen bij dit hoge bedrag.

Nadat ouders de school hieromtrent hadden gecontacteerd, werd een rechtzetting ontvangen voor de auteurslezing en de uitstap naar Saint-Omer.

De verzoekers bleven evenwel met bedenkingen zitten omtrent de aangerekende bedragen voor de post drukwerk en vroeg de school in dat verband naar een detailfactuur. Uit het antwoord van de school bleek dat voor de periode tot eind februari 1238 kopieën zouden zijn ontvangen, wat de verzoekers niet realistisch voorkomt. Zij klagen verder aan dat dat aantal pro rata wordt omgerekend naar de rest het schooljaar. Daar waar men gelet op de verplichte schoolsluiting momenteel genoodzaakt is thuis documenten af te printen. De verzoekers wijzen daarnaast op de factuur van 260,72 euro voor schoolboeken en het gegeven dat voor het vak geschiedenis vanaf het begin van het tweede semester het lesmateriaal gratis ter beschikking werd gesteld in het kader van de deelname van de klas aan een universitaire studie. Tot slot wordt aangeklaagd dat alleen een overzicht per printer werd ontvangen, niet per vak.

De verzoekers hebben op 1 april 2020 per aangetekend schrijven een klacht ingediend bij de voorzitter van het schoolbestuur, maar stellen in dat verband tot op heden geen antwoord te hebben ontvangen.

De verzoekers voelen zich samen met de andere ouders bij de neus genomen door de factuur van 27 maart 2020; het komt hen voor alsof er minstens geprobeerd is om hen te bedriegen.

Concreet vragen zij dat de school de facturatie voor alle ouders voor dit schooljaar correct bijstuurt.

3. INHOUD van het VERWEER

De verwerende partij wijst er vooreerst op dat de betrokken school de laatste factuur van het schooljaar reeds in februari/maart verstuurt. Als middenschool ziet zij de leerlingen de school verlaten na het tweede jaar, waardoor zij meent problemen te ondervinden wanneer de laatste rekening eind juni zou bezorgd worden.

Voor wat betreft de berekening van het aantal kopieën, wijst verwerende partij erop dat elke leerkracht die drukwerk doorgeeft aan het secretariaat vermeldt voor welke klas het drukwerk bestemd is en dat op de kopieermachines elke klas apart wordt ingegeven met een eigen code. Op 28 februari worden de tellers opgevraagd en wordt op basis daarvan een forfaitaire berekening gemaakt voor het volledige schooljaar. Tweejaarlijks wordt de graad van correctheid van deze forfaitaire omrekening gecontroleerd.

Verwerende partij haalt verder aan dat zowel voor geschiedenis als voor STEM een eigen cursus in kleur wordt afgedrukt op de school. Daarnaast dient rekening te worden gehouden met 250 à 300 bladzijden examendrukwerk.

Verder zijn er uiteraard de taken, toetsen, leerstofoverzichten, oefeningen en dergelijke.

Voor wat betreft de uitstap naar Saint-Omer, stelt de verwerende partij alles in het werk te hebben gesteld om een regeling te treffen zodat een terugbetaling van elke leerling mogelijk was, en voert aan in dat verband op 30 maart 2020 een antwoord van de Franse verhuurder te hebben ontvangen.

Voor wat betreft de auteurslezing stelt verwerende partij dat zij in maart niet kon voorspellen dat deze activiteit niet zou doorgaan in mei.

Zij legt haar e-mailbericht van 31 maart 2020 voor waarin de ouders werd meegedeeld dat zij de bedragen voor beide activiteiten in mindering mochten brengen op de factuur van 27 maart.

4. ZITTING COMMISSIE

4.1 Datum en uur: 16 juni 2020 om 13u.

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het secundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, het volwassenenonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding.

4.3 Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel VII.2 Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs en de ministeriële besluiten van 14 juli 2015 en 21 mei 2019 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Bengt Verbeeck, voorzitter.

Ivo Van Genechten, Rita Lambregts, Luc Faes en Paul De Cock, leden.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

- Voor verzoekende partij: [A], verzoekster.

- Voor verwerende partij:

- [C], directeur;

- [D], voorzitter schoolbestuur.

4.5. Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies en beslissing opgesteld.

5. BESLISSING

5.1. Regelgeving

** Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966.*

Artikel 13 bepaalt dat de Lid-Staten zich engageren om het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk te maken.

** Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989.*

Artikel 28 bepaalt dat de Lid-Staten het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor te zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen, voor ieder kind beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

** Grondwet.*

Artikel 24, § 3, eerste lid: “De toegang tot het onderwijs is kosteloos tot het einde van de leerplicht”.

** Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs*

Art. VII.5. De Commissie beslist over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake :

1° de internationaalrechtelijke en grondwettelijke beginselen inzake de kosteloosheid van het onderwijs, de beginselen vermeld in artikel 27 van het decreet basisonderwijs van 25 februari

1997, artikel 35 van de codificatie betreffende het secundair onderwijs, en artikel 6, 6°, van het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding en de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27bis en 27ter, §1, van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997;

2° ...

3° ...

** Codex Secundair Onderwijs*

Art. 35. In het door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de betrokken personen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. De bijdrageregeling wordt door middel van het school- of centrumreglement aan de betrokken personen megedeeld. Zowel de bijdrageregeling als de schoolfacturen vermelden dat gespreide betaling mogelijk is evenals een contactpersoon tot wie de betrokken personen die dergelijke gespreide betaling wensen, zich kunnen richten.

Art. 36. De kosten van het onderwijs, verstrekt in scholen en centra of afdelingen voor onderwijs, tot stand gebracht door openbare of private personen, vallen ten laste van de schoolbesturen.

Aan de gefinancierde of gesubsidieerde scholen en die aan de bij de decreet en uitvoeringsbesluiten gestelde voorwaarden voldoen, verleent de Vlaamse Gemeenschap salarissen, salaristoelagen en werkingsbudget.

Art. 37.

Jaarlijks wordt een forfaitair werkingsbudget verleend om de kosten te dekken die verbonden zijn aan de werking en de uitrusting van de school, aan het kosteloos verstrekken van leerboeken en schoolbehoeften aan de leerplichtige leerlingen en aan de uitgaven voor de financiering van de investeringen.

Art. 111.

§ 1. Elk schoolbestuur maakt voor elk van zijn scholen een schoolreglement op waarin de rechten en plichten van elke leerling worden vastgelegd.

...

§ 1bis. Het school- of centrubestuur informeert de betrokken personen over het school- of centrumreglement voorafgaand aan de inschrijving van de leerling en bij elke wijziging.

Daarbij moeten volgende principes in acht worden genomen :

1° voorafgaand aan een inschrijving wordt het school- of centrumreglement schriftelijk of via elektronische drager aangeboden en verklaren de betrokken personen zich er schriftelijk mee akkoord;

2° bij elke wijziging van het school- of centrumreglement informeert het school- of centrubestuur de betrokken personen schriftelijk of via elektronische drager over die wijziging en de betrokken personen geven opnieuw schriftelijk akkoord. Indien de betrokken personen zich met de wijziging niet akkoord verklaren, dan wordt aan de inschrijving van de leerling een einde gesteld op 31 augustus van het lopende schooljaar;

3° het school- of centrubestuur vraagt de betrokken personen of ze een papierenversie van het school- of centrumreglement wensen te ontvangen;

4° een wijziging van het school- of centrumreglement kan ten vroegste uitwerking hebben in het daaropvolgende schooljaar, tenzij die wijziging het rechtstreekse gevolg is van nieuwe regelgeving.

§ 1ter....

...

Art. 112.

In het school- of centrumreglement moeten, voor zover van toepassing, minimaal de volgende

onderdelen worden opgenomen :

...

6° de financiële bijdrageregeling voor de betrokken personen, de mogelijke afwijkingen en de contactpersoon binnen de school, het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of het centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen voor vragen of opmerkingen dienaangaande;

...

** Decreet van 2 april 2004 betreffende de participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad*

Artikel. 21

Het schoolbestuur of zijn gemandateerde legt ieder ontwerp van beslissing voor overleg aan de schoolraad voor als dat betrekking heeft op:

...

7° het opstellen of wijzigen van de volgende regelingen :

a) het schoolreglement;

...

** Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.*

5.2. Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij, rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving, bevoegd is.

5.3. Beslissing

5.3.1. Kosteloosheid. Kostenbeperking. Kostenraming en ouderinformatie. Algemeen.

5.3.1.1. Kosteloosheid

De grondwet waarborgt de kosteloze toegang tot het leerplichtonderwijs. Uit de grondwet en de regelgeving secundair onderwijs volgt dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Dit wordt bevestigd door het Arbitragehof (thans: het Grondwettelijk Hof) in zijn arrest nr. 28/92 van 2 april 1992. De regel van de kosteloze toegang tot het onderwijs impliceert dat de basiskosten voor het verstrekken van onderwijs ten laste vallen van de publieke of private personen die het initiatief nemen om onderwijs aan te bieden. Zij kunnen daarvoor wel door de gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd worden (cf. art. 36 Codex Secundair Onderwijs).

De regel van de kosteloze toegang houdt geen recht op volledige kosteloosheid van het secundair onderwijs in. In genoemd arrest blijkt dat in de huidige stand van de regelgeving op het niveau van het secundair onderwijs de scholen van de ouders en de meerderjarige leerlingen wel een bijdrage kunnen vragen voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten en vormen van dienstverlening. Uitgesloten zijn evenwel kosten die behoren tot de basiskosten voor de organisatie van hedendaags onderwijs en een onderdeel vormen van de openbare dienstverlening van elke door de overheid gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling.

Voor goederen en diensten waarvoor een bijdrage kan worden gevraagd mag niet meer worden aangerekend dan de kosten van de geleverde goederen of prestaties. Deze kosten

moeten kunnen worden verantwoord, onder meer vanuit de eigenheid van de doelgroepen in het secundair onderwijs. De gevraagde bijdragen moeten het kenmerk behouden van een kostprijs. Dat veronderstelt enerzijds dat het gaat om door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds dat het goederen of diensten betreft die de betrokken leerling effectief heeft ontvangen.

Er moet een lijst worden opgesteld van de bijdragen die van de ouders kunnen worden gevraagd. Deze lijst moet voor overleg aan de schoolraad worden voorgelegd en bij inschrijving of voor de start van het schooljaar via het schoolreglement aan de ouders worden meegedeeld. De regeling moet ook de mogelijkheid tot het toestaan van afwijkingen vermelden. Onder afwijkingen worden specifieke maatregelen of tegemoetkomingen verstaan voor financieel minder goedgezinnen. Deze regeling moet voor overleg aan de schoolraad worden voorgelegd en via het schoolreglement aan de ouders worden meegedeeld.

5.3.1.2. Kostenbeperking in het secundair onderwijs. Kostenraming en ouderinformatie.

Het secundair onderwijs mag dan niet verplicht kosteloos zijn, dit belet niet dat “passende maatregelen voor het invoeren van gratis onderwijs” voor dat onderwijsniveau behoren tot de doelstellingen van het Kinderrechtenverdrag (art. 28, § 1, b). Met haar beleid voor kostenbeperking en bevordering van gelijke kansen wil de Vlaamse Gemeenschap genoemde doelstelling van het kinderrechtenverdrag invulling geven. Het komt elke inrichtende macht toe om zich met passende maatregelen in dit gemeenschappelijk beleid in te schrijven.

Een eerste stap in de ontwikkeling van een beleid van kostenbeperking ligt op het niveau van informatie en inspraak. Zo is decretaal voorgeschreven dat de lijst van de voor de ouders te verwachten geldelijke bijdragen voor overleg aan de schoolraad voorgelegd worden. De regelgeving waarborgt daarmee het recht van inspraak bij het beoordelen van de noodzaak of het verantwoorde karakter van bepaalde kosten en het vaststellen van de hoogte daarvan. Van dit overleg kan gebruik worden gemaakt om op school een beleid en een cultuur van kostenbeperking uit te werken en te stimuleren. Het komt de schoolraad toe om aan de achterban van de schoolraad passende informatie te verstrekken over het gevoerde overleg en het daaruit voortkomend beleid.

De bijdrageregeling wordt in het schoolreglement opgenomen. De bijdrageregeling kan uiteraard geen uitgavenposten bevatten die ten laste vallen van de instelling. Verder moet, om aan de betrachtingen van de decreetgever en de noden van de ouders te voldoen, de bijdrageregeling volledig zijn en zo nauwkeurig als bij de aanvang van het schooljaar mogelijk is. Alle redelijkerwijze te verwachten bijdragen moeten worden vermeld. Een goede regeling zal ook transparant zijn opgesteld. Dat veronderstelt onder meer dat een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen verplichte en facultatieve bijdragen en de activiteiten die daar onder horen.

De Commissie heeft in het verleden herhaaldelijk gesteld dat ook de facturatie transparant hoort te zijn, zonder daarom voor elk onderdeel tot in het laatste detail gepreciseerd te moeten zijn. Ouders die wat dat betreft vragen hebben, moeten op hun verzoek wel een gedetailleerde verantwoording kunnen ontvangen. De school dient zich zo te organiseren dat de ouders daarvoor ook terecht kunnen en correct en zakelijk geïnformeerd worden.

5.3.2. Toepassing.

5.3.2.1. In zoverre de klacht gericht is tegen het aanrekenen van kosten voor een auteurslezing en een uitstap naar Saint-Omer, activiteiten die ingevolge de maatregelen genomen in de strijd

tegen het coronavirus niet konden plaatsvinden, stelt de Commissie vast dat de school met een e-mailbericht van 31 maart 2020 aan de ouders heeft meegedeeld dat “zowel het bedrag voor de auteurslezing (4 euro) als het bedrag dat reeds betaald werd voor Saint-Omer (80 euro) ... in vermindering [mocht] gebracht worden op de rekening die u waarschijnlijk vandaag ontvangen hebt”. De school legt ter zake ook een creditnota van 2 april 2020 voor die aan de verzoekers werd bezorgd. De verzoekers betwisten niet dat de school hiermee met betrekking tot beide activiteiten de door haar gevraagde rechtzetting heeft gerealiseerd. De Commissie besluit dan ook dat de klacht op deze punten zonder voorwerp is geworden.

5.3.2.2.1. Waar de klacht betrekking heeft op het aanrekenen van kosten voor kopieën, wijst de Commissie hieronder vooreerst op wat zij in dat verband eerder heeft overwogen omtrent de hoge kosten voor kopieën, de wijze van aanrekenen ervan en het recht op verantwoording in hoofde van de ouders, waarbij zij benadrukt dat het van belang is dat het steeds om reële kosten gaat, dat in de bijdrageregeling de eenheidsprijs per kopie alsook de globale kostprijs gebaseerd op een raming van het te verwachten aantal kopieën afzonderlijk vermeld wordt en dat het gegeven dat ouders recht hebben op een nadere verantwoording van de aangerekende bedragen de aanwezigheid veronderstelt van een registratiesysteem van wat op vraag van wie en voor wie wordt gekopieerd (zie CZB/KL/KSO/2009/245b; CZB/KL/KSO/2010/262; CZB/KL/KSO/2011/288; CZB/KL/KSO/2012/315).

De Commissie heeft in het verleden haar bezorgdheid geuit over de hoge kosten voor fotokopieën die worden aangerekend, naast toch ook aanzienlijke bedragen voor handboeken: “Handboeken en werkboeken zijn het typevoorbeeld van didactisch materiaal waarvoor in het secundair onderwijs de kostprijs kan worden ten laste gelegd van de ouders en de leerlingen. Binnen de school kan ook gekozen worden voor het losbladig via fotokopie ter beschikking stellen van het basismateriaal voor een of meer cursussen. Daarnaast wordt waarschijnlijk overal gebruik gemaakt van fotokopieën voor leerstofuitbreiding en/of (extra) oefenstof. De Commissie stelt vast dat de factuur voor fotokopieën in veel scholen aanzienlijk oploopt en herhaaldelijk aanleiding geeft tot vragen en betwistingen. Vooral met betrekking tot de ‘losse’ fotokopieën kan van elke school worden verwacht dat zij een beleid voert om deze te beperken tot wat inderdaad noodzakelijk en nuttig is. Het secundair onderwijs mag dan niet verplicht kosteloos zijn, dat belet niet dat “passende maatregelen voor het invoeren van gratis onderwijs” voor dat onderwijs behoren tot de doelstellingen van het Kinderrechtenverdrag (art. 28, § 1, b). Doorodeloze kosten voortkomend uit onvoldoende doordacht gebruik van losse fotokopieën te vermijden kunnen de scholen zich ook inpassen in het beleid van kostenbeperking en bevordering van gelijke kansen waarmee de Vlaamse Gemeenschap genoemde doelstelling van het kinderrechtenverdrag invulling geeft. Het komt de Commissie zorgvuldig bestuur niet toe om op dat gebied richtlijnen te geven. Zij vraagt wel aandacht voor twee luiken van het probleem. Elke school zal zelf oordelen hoe zij de gestelde betrachting van kostenbeperking kan realiseren en de volle medewerking van alle leerkrachten daaraan kan bereiken. Het beleid dat gevoerd wordt om onverantwoord kopiëren te vermijden kan in de schoolraad ter sprake komen.

Verder wijst de Commissie er op dat een factuur voor fotokopie altijd een factuur voor reëel gemaakte kosten moet zijn. Fotokopie voor de leerlingen kan geen bron zijn van aanvullende inkomsten.

De ouders en leerlingen mogen van de school een beleid van transparante informatie over de aangerekende kosten voor didactisch materiaal verwachten, in het bijzonder ook voor fotokopieën. De eerste stap daarin is de informatie die aan de schoolraad verstrekt wordt. De schoolraad heeft vooreerst recht op inzage in de berekening op basis waarvan de eenheidsprijs voor fotokopieën wordt vastgesteld. Ook het beleid dat gevoerd wordt om onverantwoord kopiëren te vermijden kan in de schoolraad ter sprake komen.

Het overleg in de schoolraad moet uitlopen op het opstellen van een lijst van door de ouders te verwachten bijdragen. Het is aangewezen dat de school, op basis van de ervaring uit de voorgaande jaren daarin ook een raming geeft van de te verwachten hoeveelheid fotokopieën. Alleen zo kunnen de ouders zich een benaderend beeld vormen van de omvang van de bedragen die daarvoor zullen worden gevraagd.

De tweede stap in de informatie bestaat in het overhandigen van de bijdragelijst aan de individuele ouders bij het begin van het schooljaar, zoals decretaal is voorgeschreven. De school zal zelf oordelen of het wenselijk is om daar een korte toelichting bij op te nemen over de werkwijze die in de school gevolgd wordt om het gebruik van fotokopieën ten behoeve van de leerlingen te registreren en aan te rekenen.” (CZB/KL/KSO/2010/262; zie ook: CZB/KL/KSO/2011/288; CZB/KL/KSO/2012/315)

Over de wijze van aanrekenen van kopieën en het recht op verantwoording in hoofde van de ouders heeft de Commissie zich in de dossiers CZB/KL/KSO/2009/245b en CZB/KL/KSO/2011/288 als volgt uitgesproken:

- “Dat het om reële kosten voor de leerlingen moet gaan betekent ook dat de school bij de concrete aanrekening niet kan werken met grove forfaitair vast gestelde bedragen voor grote groepen. De aanrekening moet, zonder in extreem individualiseren te vervallen, gebaseerd zijn op een omschrijving van de leerlingengroepen waarvoor dezelfde bestedingen zijn gedaan. Berekeningen op basis van een gemiddelde voor grotere groepen in de laatste jaren beantwoorden niet aan dit vereiste. Dergelijke gemiddelden zijn geschikt als informatie in de bijdrageregeling, maar volstaan niet voor de concrete aanrekening. Daaruit volgt dat bijvoorbeeld in maart geen eindrekening op basis van de raming in de bijdrageregeling kan worden opgemaakt. Een aanrekening van reëel voor een leerlingengroep in dat jaar gemaakte kosten veronderstelt een afrekening aan het einde van de desbetreffende periode.

De ouders hebben, zoals eerder gepreciseerd, op hun vraag recht op een verantwoording van het feitelijk aangerekend bedrag voor fotokopieën. Dit is niet mogelijk zonder een met zorg opgezet systeem van registratie van wat op vraag van wie en voor wie wordt gekopieerd. Met een beroep op moderne informatica moet een dergelijke registratie niet tot een onredelijke administratieve overlast verworden. Een zorgvuldig beleid wat dat betreft maakt het niet alleen mogelijk een concrete factuur voor de ouders transparant te verantwoorden. Het is ook naar de leerkrachten en andere medewerkers toe een bijzonder geschikt instrument om ieders medewerking te verkrijgen aan het beleid om tot een verantwoord gebruik van de fotokopie op school te komen.”

5.3.2.2.2. In voorliggend dossier stellen de verzoekers zich vragen bij het hoge aantal aangerekende aantal kopieën, klagen zij aan dat het aantal kopieën gemaakt tot eind februari pro rata worden doorgerekend tot het einde van het schooljaar, daar waar de school sedert half maart voor lange tijd gesloten was ingevolge de coronacrisis, en dat zij op hun vraag naar een nadere verantwoording alleen een overzicht per printer ontvingen, niet per vak.

De school heeft verduidelijkt dat zij een werkwijze hanteert waarbij per klas het aantal kopieën wordt geregistreerd. In zoverre het registratiesysteem van de school bij de verzoekers niet alle onduidelijkheid blijkt weg te nemen, en onverminderd de navolgende overwegingen inzake een correcte aanrekening en een verantwoord kopiebeleid, roept de Commissie de school op na te gaan welke stappen zij nog kan zetten in het transparant maken van de berekening van de kopieën, door bijvoorbeeld nader te specificeren voor welke vakken de kopieën gemaakt worden.

Dat de school in de loop van maart reeds een eindfactuur opmaakt waarbij met betrekking tot kopieën op basis van het aantal kopieën gemaakt tot en met februari een pro rata berekening voor de rest van het schooljaar wordt gemaakt, is niet verzoenbaar met het principe dat een

aanrekening van kosten steeds dient te gebeuren op basis van reële kosten en dus door de leerlingen effectief ontvangen kopieën. De Commissie herhaalt dat zij het vragen van een voorschot principieel toelaatbaar acht. In dat geval dient het voorschot dan wel te worden verrekend met de effectief gemaakte kosten en mag worden verwacht dat de school op het einde van het schooljaar, wanneer zij de werkelijke kosten kent, een correcte eindafrekening opmaakt en ouders op dat moment in voorkomend geval het deel van het gevraagde voorschot dat niet werd opgebruikt krijgen terugbetaald (zie bijv. CZB/KL/KSO/2018/414; CZB/KL/KBO/2019/437). Op dit punt stelt de Commissie zich ernstige vragen bij de huidige werkwijze van de school.

Ter zitting erkent de verwerende partij evenwel dat de ouders rekening houdend met de sluiting van de school ingevolge de maatregelen genomen in de strijd tegen het coronavirus, dit schooljaar te veel hebben betaald voor wat betreft kopieën, en spreekt zij in dit verband uitdrukkelijk het engagement uit dit recht te zetten en de ouders alsnog een correcte eindafrekening te bezorgen. Zoals aangegeven wordt verwacht dat dit op het einde van dit schooljaar plaatsvindt. In die omstandigheden meent de Commissie dat de klacht als niet gegrond dient te worden beoordeeld.

Nog afgezien van wat hierboven werd overwogen met betrekking tot een correcte aanrekening, meent de Commissie dat de in voorliggend dossier aangehaalde aantallen van gemaakte kopieën (1238 kopieën voor de periode september – februari) erg hoog zijn. Zij dringt er bij de school dan ook op aan haar beleid inzake het gebruik van fotokopieën kritisch te evalueren en desgevallend te bespreken in de schoolraad en herhaalt tevens haar oproep om het onverantwoord kopiëren te vermijden.

5.3.3. De Commissie komt tot volgende beslissing:

De werkwijze van de school inzake het aanrekenen van kosten voor kopieën is niet verzoenbaar met het principe dat dergelijke aanrekening steeds dient te gebeuren op basis van reël gemaakte kosten.

De Commissie neemt er evenwel akte van dat het schoolbestuur zich engageert om de ouders voor dit schooljaar alsnog een correcte eindafrekening te bezorgen.

De klacht is niet gegrond.

6. BEROEP

Tegen een beslissing van de Commissie kan binnen een termijn van zestig kalenderdagen die ingaat de tweede dag na de postdatum van de betekening van deze beslissing, bij aangetekend schrijven een beroep bij de Vlaamse Regering, in de persoon van de Minister van Onderwijs, ingesteld worden (met een afschrift aan het secretariaat van de Commissie).

Brussel, 16 juni 2020

Frederik Stevens
Waarnemend Secretaris

Bengt Verbeeck
Voorzitter